

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 709

van **KARL VANLOUWE**

datum: 27 februari 2024

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Werkgroep Institutionele Zaken - Bevoegdheidsproblematieken mobiliteit

Het Vlaams Parlement richtte in december 2020 een Werkgroep Institutionele Zaken op om een grondige reflectie op te starten over de gewenste staatsinrichting.

De versnippering van bevoegdheden tussen met name het federale en het deelstatelijke beleidsniveau kwam in de 32 hoorzittingen met 96 experts uit het werkveld herhaaldelijk aan bod. De staatsstructuur is complex, waardoor bepaalde bevoegdheden niet altijd efficiënt of transparant kunnen worden uitgeoefend. Nochtans heeft de burger recht op een efficiënte en effectieve besteding van overheidsmiddelen.

In de nasleep van de werkzaamheden van de werkgroep dienden de Vlaamse meerderheidspartijen daarom een parlementaire conceptnota in met zogenaamde 'quick wins': zaken die zonder staatshervorming, binnen het huidige grondwettelijk en wettelijke kader - in afwachting van de nodige meer structurele oplossingen - al kunnen worden aangepakt.

Zo werd onder meer het overleg voor het oplossen van knelpunten in de interpretatie van de bevoegdheden rond mobiliteit als prioriteit naar voren geschoven.

1. Graag een overzicht van alle overlegmomenten over het uitklaren van de bevoegdheidsproblematieken rond mobiliteit, in het bijzonder voor:
 - a) wegvervoer-vestigingsvoorwaarden;
 - b) de algemene politie van het wegverkeer;
 - c) de wegcode;
 - d) de rijopleiding.
2. Graag een overzicht van de concrete output van die overlegmomenten.
3. Hoe evalueert de minister de bestaande bevoegdheidsverdeling rond mobiliteit in globaal en in welke mate is die verdeling voldoende aangepast aan de mobiliteitsnoden en de realiteiten van Vlaanderen?

ANTWOORD

op vraag nr. 709 van 27 februari 2024

van **KARL VANLAUWE**

1. Vooreerst verwijs ik naar een aantal besprekingen die betrekking hadden op de globale problematiek van de institutionele hervormingen. Zo nam de secretaris-generaal van het departement Mobiliteit en Openbare Werken op 18 maart 2022 deel aan een hoorzitting in de senaatscommissie belast met de evaluatie van de staatshervormingen.

In uitvoering van beslissingen van het Overlegcomité van 8 september 2021 en 2 februari 2022 werden een aantal interfederale thematische werkgroepen opgericht, waaronder ook Mobiliteit en Vervoer.

Deze werkgroep Mobiliteit en Vervoer was actief in het voorjaar 2022 met als opdracht:

- het identificeren en het bespreken van alle knelpunten of technische moeilijkheden in de bevoegdheidsverdeling;
- het identificeren en het bespreken van alle bevoegdheidsconflicten, bevoegdheidsdiscussie en belangenconflicten tussen de federale overheid, de gemeenschappen of gewesten;
- het identificeren en het bespreken van alle gevallen waarin het voeren van beleid afhankelijk is van de medewerking van andere bevoegdheidsniveaus;
- het identificeren en het bespreken van de mogelijke verbeteringen in de bevoegdheidsverdeling zonder daarbij een keuze te maken voor de één of de andere optie;
- het identificeren en het bespreken van de specifieke knelpunten in verband met de vertegenwoordiging in Europese en internationale instellingen, de standpuntbepaling van België, de omzetting van EU-regelgeving en de intra-Belgische vertegenwoordiging in de Belgische instellingen;
- identificeren en het bespreken van alle punten waar de federale overheid gebruik kan maken van de mogelijkheid om haar bevoegdheden op asymmetrische wijze uit te oefenen naar gelang het betrokken gewest, de betrokken gemeenschap of subregio waarop het betrekking heeft ("place based policies") om tegemoet te komen aan de specifieke noden en dynamieken van het land.

Specifiek wat betreft de vier door u aangehaalde aangelegenheden kan ik het volgende meedelen:

a) Wegvervoer-vestigingsvoorwaarden:

Er werd enerzijds een ambtelijke werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de gewesten en de federale overheid. Anderzijds vindt er op regelmatige basis een intergewestelijk overleg plaats waarin de uitvoering van regelgeving rond de toegang tot het beroep en de toegang tot de markt van het goederenvervoer en het reizigersvervoer besproken wordt.

De inkanteling van de vestigingsvoorwaarden bij de gewesten maakt ook het voorwerp uit van besprekingen op de Interministeriële Conferentie voor Mobiliteit, Infrastructuur en Telecommunicatie.

b) De algemene politie van het wegverkeer:

Voor het uitklaren van de bevoegdheidsproblematiek op het vlak van de politie van het wegverkeer kwam een interfederale ambtelijke werkgroep met vertegenwoordigers van de federale overheid en de gewesten op regelmatige tijdstippen samen.

Tijdens de besprekingen werden onder meer standpunten voorbereid die vervolgens werden besproken op de vergaderingen van de Interministeriële Conferentie voor Mobiliteit, Infrastructuur en Telecommunicatie. Ook werd de herziening van de wegcode tijdens de vergaderingen van de interfederale ambtelijke werkgroep voorbereid. Daarnaast vindt ook interfederaal overleg plaats i.v.m. de wetgeving op het vlak van autonome voertuigen.

c) De wegcode:

Nadat pogingen tot hervorming van de wegcode al meermaals sneuvelden omwille van de versnipperde bevoegdheidsverdeling maakte deze problematiek het voorwerp uit van uitgebreide besprekingen in een interfederale ambtelijke werkgroep. Er werden afspraken gemaakt om tot een gelijktijdige opheffing van de huidige wegcode en de inwerkingtreding van drie gewestelijke wegcodes over te gaan.

d) De rijopleiding:

Voor wat betreft rijopleiding zijn er geen overlegmomenten geweest met als specifiek onderwerp het oplossen van knelpunten in de interpretatie van de bevoegdheden.

Toegang tot het Beroep en Markt: Aangezien de gewesten door de uitspraak van de Raad van State d.d. 2 april 2019 volledig bevoegd zijn inzake de vestigingsvoorwaarden voor het wegvervoer (toegang tot de markt en toegang tot het beroep) is het niet nodig om nog overlegmomenten inzake de bevoegdheid te organiseren. Wel is er overleg over de concrete overdracht van de bevoegdheid die immers nog grotendeels door de federale overheid wordt uitgeoefend.

2. Voor wat betreft de vestigingsvoorwaarden werd het Europese Mobiliteitspakket (Mobility Package) binnen de hogergenoemde werkgroepen besproken en werden de regelgevende initiatieven die noodzakelijk waren om uitvoering te geven aan de binnen dit pakket betrokken Europese verordeningen op elkaar afgestemd. Ook de omzetting van de richtlijn (EU) 2022/738 die wijzigingen doorvoerde aan de richtlijn gehuurde voertuigen (richtlijn 2006/1/EG) kwam hierbij aan bod.

Verschillende tussentijdse wijzigingen van de huidige wegcode werden, ten gevolge van gezamenlijk overleg in de interfederale ambtelijke werkgroep, doorgevoerd.

Inmiddels zijn de globale herziening van de federale wegcode en de drie gewestelijke wegcodes afgewerkt. De ontwerpen werden overgemaakt aan de Raad van State.

Aangezien er met betrekking tot de rijopleiding geen overlegmomenten zijn geweest, is er ook geen output te melden.

3. Met de zesde staatshervorming werden een aantal bevoegdheden op het vlak van mobiliteit en verkeersveiligheid aan de gewesten overgedragen. Het betreft in vele gevallen niet de overdracht van homogene pakketten, maar het gaat vaak om

onderdelen van een bepaalde bevoegdheid. Deze versnippering van bevoegdheden maakt het voeren van beleid complexer en noopt tot veelvuldige afstemming.

De zesde staatshervorming heeft inzake mobiliteitsbeleid ook een aantal principes van de bevoegdheidsverdeling in België overboord gegooit. Zo werd het zogenaamde verticaliteitsbeginsel, op basis waarvan de overheid die bevoegd is om in een bepaalde materie regelgevend op te treden ook belast is met de uitvoering en controle, op verschillende vlakken doorbroken.

Een andere problematiek heeft betrekking op het territorialiteitsbeginsel. De wijze waarop de regionalisering van de bevoegdheden met de zesde staatshervorming werd doorgevoerd, maakt het de burger immers mogelijk om te "shoppen" tussen de verschillende gewesten. Dit heeft gevolgen voor de manier waarop deze overheden hun eigen beleid kunnen uitvoeren.

Ook op het vlak van de aan de bevoegdheidsoverdracht gekoppelde overdracht van de bijhorende middelen en personeel zijn er lessen te trekken uit de zesde staatshervorming. De voorbije jaren is namelijk gebleken dat bepaalde materies, die niet geregionaliseerd werden geacht, toch tot de bevoegdheid van de gewesten behoren. Voor deze materies werden geenmiddelen of personeelsleden aan de gewesten overgedragen.

Graag haal ik nog aan dat in de mobiliteitssector veel op Europees niveau geregeld wordt. De EU houdt hierbij geen rekening met de interne bevoegdheidsverdeling van verschillende beleidsniveaus in de lidstaten. Dit leidt regelmatig tot versnippering van de regelgeving, hetgeen soms voor bijkomende moeilijkheden zorgt en noopt tot permanente afstemming